

Consiliul Concurenței: Numarul racordarilor la rețelele de energie electrica și gaze naturale nu a crescut în ciuda modificarilor legislative

Numarul racordarilor consumatorilor casnici la sistemele de distribuție a gazelor naturale și la rețelele de distribuție a energiei electrice nu a crescut, deși legislația în domeniu a fost modificata tocmai pentru a stimula acest proces, a constat Consiliul Concurenței în urma unei analize.

Creșterea numarului de racordari ar conduce expansiunea piețelor de furnizare a energiei electrice și a gazelor naturale catre consumatorii casnici și, implicit, la creșterea portofoliului furnizorilor existenți și la apariția de noi furnizori pe piața.

Cu toate acestea, conform informațiilor deținute de autoritatea de concurență, deși numarul de cereri de racordare la rețelele de distribuție depuse de clienții casnici a crescut, nu s-a înregistrat și o majorare a lucrarilor de racordare, deci a locurilor de consum casnic.

Astfel, în cazul energiei electrice, în timp ce numarul cererilor de racordare primite de operatorii de distribuție, în primul semestru din 2021, din partea clienților casnici a crescut cu 31% față de semestrul 1 din 2020, numarul locurilor de consum a crescut cu doar 1,4%.

În cazul gazelor naturale, numarul cererilor de racordare transmise de clienții casnici a crescut cu circa 170% în semestrul 1 2021 comparativ cu semestrul 1 2020, în timp ce numarul locurilor de consum a crescut cu doar 3,6%.

În a doua parte a anului 2020, cadrul legislativ primar privind procesul de racordare la rețelele/sistemele de distribuție a energiei electrice și gazelor naturale a suferit modificari importante, operatorul de distribuție de energie electrica sau de gaze naturale având obligația de a racorda la rețea toți solicitanții clienți finali casnici, în termen de 90 de zile de la data obținerii autorizației de construire, cu recuperarea costurilor racordarii într-o perioada de 5 ani. Aceste modificari au fost urmate de adaptarea de catre ANRE a legislației secundare, în primul trimestru al anului 2021.

În acest context, la solicitarea Parlamentului României, autoritatea de concurență a demarat o analiza privind activitatea de racordare a clienților casnici la sistemele de distribuție a gazelor naturale și la rețelele de distribuție a energiei electrice.

În cadrul acestor proceduri, Consiliul Concurenței a analizat modificarile aduse cadrului normativ și a solicitat operatorilor de distribuție date și informații cu privire la procesul de racordare, purtând și discuții cu unii dintre acești operatori. De asemenea, autoritatea de concurență a transmis opiniile sale pe marginea anumitor proiecte de acte normative de reglementare primara și secundara.

În urma analizei, a rezultat ca în situația în care legislația ar permite autoritaților publice locale sa finanțeze în întregime procesul de dezvoltare a rețelelor/sistemelor de distribuție a energiei electrice și gazelor naturale, s-ar putea impulsiona activitatea de racordare. Ca urmare, Consiliul Concurenței recomanda adaptarea legislației astfel încât sa permita autoritaților locale finanțarea în întregime a lucrarilor de dezvoltarea a rețelelor, finanțarea putând fi asigurata în acest caz din resursele locale sau prin accesarea de fonduri naționale și/sau comunitare de investiții.

De asemenea, autoritatea de concurență apreciaza ca realizarea lucrarilor de racordare nu trebuie sa aiba la baza doar principiul eficienței economice, ci acesta trebuie coroborat cu alte criterii, cum ar fi o durata clara până la racordare. În acest fel s-ar oferi o certitudine în ceea ce privește durata maxima de timp pentru extinderea rețelelor/sistemelor de distribuție, inclusiv pentru investițiile cu un grad redus de eficiența.

Consiliul Concurenței pune în consultare publică Raportul intermediar privind racordarea clienților casnici la sistemele de distribuție a gazelor naturale și la rețelele de distribuție a energiei electrice. Documentul prezintă activitatea de racordare la rețelele/sistemele de distribuție, inclusiv activitățile și etapele acestui proces, evoluțiile cadrului normativ aplicabil, anumite elemente extrase din chestionarele completate de operatorii de distribuție, precum și unele din problemele indicate de aceștia cu privire la procesul de racordare.

Observații pe marginea analizei intermediare a Consiliului Concurenței pot fi transmise, în termen de 30 de zile de la data prezentului comunicat, la adresa industrie@consiliulconcurentei.ro.

Întrucât cadrul normativ ce privește activitatea de racordare la rețelele/sistemele de distribuție a energiei electrice și gazelor naturale a suferit modificări recente, prin adoptarea la finele anului 2021 a OUG nr. 143/2021, Consiliul Concurenței va continua analiza sa cu privire la subiectul racordării, urmând a prezenta rezultatul acesteia și eventualele recomandări.

De altfel, acest sector de racordare la rețele de gaze naturale și energie electrică a reprezentat o preocupare constantă a Consiliului Concurenței care a utilizat, în această zonă, întreaga paletă de instrumente de care dispune. În ultimii ani, autoritatea de concurență a aplicat sancțiuni de peste 10 milioane euro unor companii care își desfășoară activitatea pe piața serviciilor conexe distribuției de gaze sau de energie pentru încălcarea normelor de concurență.

Astfel, **Delgaz Grid SA**, membră a grupului E.ON a fost amendată cu 30 milioane lei (aproximativ 6,1 milioane euro) pentru abuz de poziție dominantă pe piața serviciilor conexe distribuției de gaze naturale, respectiv pe piața serviciilor de verificări și revizii tehnice ale Instalațiilor de Utilizare a Gazelor Naturale (IUGN) în zona de distribuție a Delgaz Grid SA.

În urma implementării angajamentelor asumate de E-Distribuție Muntenia SA (companie a grupului Enel), în contextul investigației privind un posibil abuz de poziție dominantă, durata medie de obținere a avizelor tehnice de racordare emise de companie a scăzut cu 20%, în condițiile în care numărul cererilor de racordare a crescut cu 30%. De asemenea, intervenția Consiliului Concurenței a condus la creșterea transparenței procesului de racordare și a gradului general de informare a utilizatorilor în legătură cu procesul de racordare, în ultimul an, numărul de clienți care utilizează serviciul online de racordare crescând cu peste 90%.

Compania **Distrigaz Sud Rețele SRL** (membră a grupului Engie) a fost amendată cu 17.650.326 lei (aprox. 3,7 milioane euro), pentru abuz de poziție dominantă manifestat prin practicarea unor tarife excesive, nejustificate economic, pentru avizarea tehnică a proiectelor de execuție, recepția și punerea în funcțiune a instalațiilor de utilizare a gazelor naturale (IUGN).

Distribuitorul de gaze naturale **Premier Energy SRL**, în calitate de succesori legal ai companiei Gaz Sud SA a fost sancționat cu 6,3 milioane lei (aprox. 1,3 milioane euro) pentru că a abuzat de poziția sa dominantă prin impunerea unor tarife discriminatorii pentru servicii de avizare tehnică a proiectelor, de recepție a lucrărilor și de punere în funcțiune a IUGN, diferențiate în funcție de realizatorul lucrărilor de proiectare și de execuție a instalațiilor.

Distribuitorul de gaze naturale **Wirom Gas SA** și noua executanți de lucrări în domeniu au fost amendați cu 920.069 lei pentru încheierea unei înțelegeri anticoncurențiale prin care au stabilit un preț fix pentru realizarea IUGN.